

Izvorna jezična inačica ove stranice [LV](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutano pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.
Swipe to change

latvijski

Troškovi

Latvija

Na ovoj stranici pronaći ćete informacije o troškovima sudskih postupaka u Latviji.

Regulatorni okvir kojim su uređene naknade pravnih stručnjaka

1. Sudski izvršitelji

Naknade za usluge ovlaštenih sudskih izvršitelja (*zvērīnāti tiesu izpildītāji*) utvrđene su prema [propisanim tarifama](#). Nije dopušteno ugovoriti naknadu koja se razlikuje od propisane tarife.

2. Odvjetnici

Osim ako pravnu pomoć pruža država, u Latviji nema fiksne naknade za usluge koje pružaju **ovlašteni odvjetnici** (*zvērīnāti advokāti*). Odvjetnik ugovara naknadu sa strankom.

U skladu s člankom 57. [Zakona o odvjetništvu](#) (*Advokatūras likums*) ovlašteni odvjetnici sklapaju pisani sporazum sa strankom u kojem se navodi da će odvjetnik zastupati stranku u predmetu te se utvrđuje odgovarajuća naknada.

U slučaju spora i ako nema pisanog sporazuma, odvjetnička naknada može se naplatiti u dvostrukom iznosu u odnosu na iznos naveden u zakonodavstvu o plaćanju državne pravne pomoći te se mogu odrediti i drugi troškovi u skladu s ograničenjima iz navedenog zakonodavstva.

U članku 12. [Zakona o odvjetništvu](#) navedeno je da u propisanim slučajevima država plaća odvjetničke naknade i druge povezane troškove. U zakonodavstvu kojim se uređuje državna pravna pomoć ([Zakon o državnoj pravnoj pomoći](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*) i [Zakon o kaznenom postupku](#) (*Kriminālprocesa likums*)) utvrđene su okolnosti u građanskim, upravnim i kaznenim postupcima u kojima pravnu pomoć plaća država.

Država plaća troškove i izdatke pružatelja pravne pomoći u skladu s

[Uredbom Kabineta ministara br. 1493 od 22. prosinca 2009. o pravilima u pogledu područja primjene državne pravne pomoći, iznosa, povezanih troškova i postupka njihova plaćanja](#)

. U uredbi su navedene fiksne naknade (određeni iznos ili satnica) koje država plaća pružateljima pravne pomoći u skladu s utvrđenim postupkom. Vidjeti i odgovore na pitanja u nastavku.

Fiksni troškovi

Fiksni troškovi u građanskim postupcima

Fiksni troškovi stranaka u građanskim postupcima

Fiksni troškovi stranaka uključuju državne naknade, registarske naknade i troškove povezane s razmatranjem predmeta.

Faza građanskog postupka u kojoj je potrebno platiti fiksne troškove

Uz zahtjev sudu potrebno je priložiti potvrde o plaćanju državnih naknada i ostalih sudskih troškova u skladu s postupcima propisanim zakonom.

Naknada za rad suda (državna naknada) i registarska naknada uplaćuju se u Državnu riznicu sa sljedećim podacima:

Primatelj: Državna riznica (*Valsts kase*)

Porezni broj primatelja: 90000050138

Broj računa primatelja: LV55TREL1060190911200

Banka primatelja: Državna riznica (*Valsts kase*)

Identifikacijska oznaka banke: TREL122

Poruka: ovdje bi trebalo navesti podatke o predmetu.

Naknade za obradu predmeta moraju se platiti prije razmatranja predmeta.

Naknade za svjedoke i vještake (za vršenje pregleda i ispitivanje svjedoka na mjestu događaja) i troškove za dostavu sudskih poziva i objavu obavijesti u novinama te jamstvo za zahtjeve mora platiti stranka koja podnosi zahtjev prije razmatranja predmeta.

Stranka koja podnosi zahtjev mora platiti sljedeće troškove prije razmatranja predmeta:

naknade za svjedoke i vještake,

troškove povezane s ispitivanjem svjedoka i pregledima na mjestu događaja,

troškove izdavanja i dostave sudskih poziva,

troškove povezane s pronalaženjem tuženika,

troškove objave obavijesti u novinama,

troškove jamstva za zahtjev.

Iznose povezane s donošenjem odluke na okružnom ili općinskom sudu (*rajona (pilsētas) tiesa*) ili na regionalnom sudu (*apgabaltiesa*) moraju se uplatiti na račun sudske uprave:

Primatelj: Sudska uprava (*Tiesu administrācija*)

Broj računa primatelja: LV51TREL2190458019000

Porezni broj primatelja: 90001672316

Banka primatelja: Državna riznica (*Valsts kase*)

Identifikacijska oznaka banke: TREL122

Ostale pojedinosti o plaćanju koje treba navesti: **21499** (oznaka svrhe uplate) i druge podatke o predmetu, kao što su broj predmeta, ime tuženika te podatak o tome je li tuženik fizička ili pravna osoba.

Fiksni troškovi u kaznenim postupcima

Fiksni troškovi za stranke u kaznenim postupcima

Tuženici u kaznenim postupcima ne plaćaju troškove. U **Zakonu o kaznenom postupku** (*Kriminālprocesa likums*) nisu predviđene naknade u kaznenim postupcima. U stavku 8. prijelaznih odredbi tog zakona navedeno je da se privatne tužbe pokrenute u okviru kaznenog postupka prije nego što je zakon stupio na snagu sada tretiraju kao zahtjevi za naknadu štete. Ako privatni tužitelj nije žrtva ili ako tuženik nije optuženik, privatna se tužba provodi u skladu sa

Zakonom o građanskom postupku (*Civilprocesa likums*). Mjesec dana nakon stupanja zakona na snagu, službenik nadležan za postupak (*procesa virzītājs*) obavješćuje o tome stranke.

Faza kaznenog postupka u kojoj je potrebno platiti fiksne troškove

Vidjeti prethodno navedeni odgovor na pitanje o fiksnim troškovima za stranke u kaznenim postupcima.

Fiksni troškovi u postupcima pred Ustavnim sudom

Fiksni troškovi za stranke u postupcima pred Ustavnim sudom

Ni u jednoj fazi postupka pred Ustavnim sudom ne plaćaju se sudske naknade.

Faza postupka pred Ustavnim sudom u kojoj je potrebno platiti fiksne troškove

Ni u jednoj fazi postupka pred Ustavnim sudom ne plaćaju se sudske naknade.

Prethodne informacije koje su pravni zastupnici obvezni pružiti

Prava i obveze stranaka

U skladu sa stavkom 2.2. **latvijskoga Kodeksa odvjetničke etike** (*Latvijas Zvērinātu advokātu Ētikas kodekss*) odvjetnici su dužni davati mišljenja o predmetu na profesionalan i jasan način te pružati odgovarajuću pravnu pomoć. Nadalje, u stavku 3.1. kodeksa navedeno je da odvjetnici ne smiju raditi na predmetima za koje nisu osposobljeni ili u vezi s kojima nisu sposobni primjereno obavljati svoje dužnosti. Prema tome, prije prihvaćanja rada na predmetu odvjetnik je dužan upoznati se s okolnostima predmeta i dati svoje mišljenje. U **Zakonu o odvjetništvu** propisane su i dužnosti ovlaštenih odvjetnika: na primjer, pri obrani i zastupanju prava i legitimnih interesa osobe koja je zatražila pravnu pomoć dužni su se koristiti svim sredstvima i metodama propisanim zakonom.

Troškovi postupka

Gdje mogu pronaći informacije o troškovima postupka u Latviji?

Informacije o troškovima postupka možete pronaći u zakonima i uredbama Kabineta ministara na internetu i u informativnim lekcijama na sudovima.

Na kojim je jezicima moguće dobiti informacije o troškovima postupka u Latviji?

Informacije o troškovima postupka koji se plaćaju pri podnošenju zahtjeva (bez specifičnih iznosa) dostupne su na svim jezicima EU-a na *web*-mjestu **Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima** (vidjeti odjeljak „Pokretanje postupka pred sudom”).

Gdje mogu pronaći informacije o mirenju?

Informacije o mirenju možete pronaći na *web*-mjestu **Mediācija.lv**.

Gdje mogu pronaći dodatne informacije o troškovima?

Web-mjesto s informacijama o troškovima

Informacije o troškovima dostupne su na **portalu latvijskih sudova**.

Postoji i službeno *web*-mjesto **Ministarstva pravosuđa** na kojem su dostupne informacije o sudovima, sudskim postupcima, presudama upravnih i drugih sudova i ostale razne informacije.

Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom trajanju raznih postupaka?

Informacije o trajanju postupaka dostupne su u statističkim izvješćima o radu sudova na *web*-mjestu **Sudskog informacijskog sustava** (*Tiesu informācijas sistēma*).

Gdje mogu pronaći informacije o prosječnom ukupnom trošku određenog postupka?

Nisu dostupni podaci o prosječnom ukupnom trošku pojedinih postupaka.

Porez na dodanu vrijednost

Gdje se mogu dobiti te informacije?

Državne i sudske naknade izuzete su od PDV-a.

Koliko iznose primjenjive stope?

Državne i sudske naknade izuzete su od PDV-a.

Pravna pomoć

Primjenjivi prag dohotka u području građanskog pravosuđa

U skladu sa **Zakonom o državnoj pravnoj pomoći** (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*) država dodjeljuje **pravnu pomoć osobama**:

kojima je priznat status siromašnih osoba ili osoba s niskim primanjima u skladu s mjerodavnim postupcima propisanim zakonom,

koje su se iznenada našle u situacijama i materijalnim okolnostima zbog kojih su spriječene zaštititi svoja prava (na primjer, kao posljedica događaja više sile ili drugih nepredvidivih okolnosti),

koje su potpuno ovisne o državnim ili lokalnim tijelima.

Ako zbog svoje posebne situacije, materijalnih okolnosti ili visine dohotka ne mogu sami osigurati pravnu zaštitu, državna se **pravna pomoć** dodjeljuje i **osobama** koje:

imaju pravo na pravnu pomoć Republike Latvije na temelju međunarodnih obveza Latvije,

imaju prebivalište ili uobičajeno boravište u državi članici Europske unije, u slučaju prekograničnih sporova.

Državna pravna pomoć dodjeljuje se i u **upravnim postupcima** (žalbama na odluke o azilu, odluke o naložima o repatrijaciji i odluke o preispitivanju naloga o protjerivanju).

Zahtjeve za pravnu pomoć razmatra **Ured za pravnu pomoć** (*Juridiskās palīdzības administrācija*), koji odlučuje dodijeliti ili odbiti pravnu pomoć te o tome obavješćuje podnositelja zahtjeva.

Primjenjivi prag dohotka u području kaznenog pravosuđa za tuženike

U skladu s člancima od 17. do 19. **Zakona o državnoj pravnoj pomoći** osobe koje imaju pravo na obranu u kaznenom postupku mogu zatražiti pravnu pomoć u bilo kojem trenutku prije nego što konačna sudska presuda postane pravomoćna. U kaznenom postupku državnom se pravnom pomoći osigurava savjetovanje, pomoć pri pripremi postupovnih dokumenata te zastupanje u prethodnom postupku i tijekom suđenja. U određenim okolnostima predviđenima u **Zakonu o kaznenom postupku** država imenuje odvjetnika koji zastupa tuženika.

U skladu s člankom 20. **Zakona o kaznenom postupku** svaka osoba osumnjičena ili optužena za počinjenje kaznenog djela ima pravo braniti se, odnosno pravo znati za koje je kazneno djelo osumnjičena ili optužena te pravo odabrati način obrane. Te osobe mogu ostvariti to pravo postupajući u vlastito ime ili imenovanjem zastupnika po vlastitom izboru. Zastupnik može biti ovlašten odvjetnik. Zakonom su propisani slučajevi u kojima je zastupanje po ovlaštenom

odvjetniku obvezno. Ako optuženik nema dovoljno sredstava za angažiranje ovlaštenog odvjetnika i ako ne postigne sporazum s odvjetnikom koji ga je spreman zastupati, država intervenira i nalaže plaćanje troškova obrane iz državnih sredstava te određuje koliki dio tog iznosa, ako je to slučaj, plaća optuženik.

U skladu s člankom 80. [Zakona o kaznenom postupku](#) optuženik može sklopiti sporazum s odvjetnikom ili to može učiniti netko drugi u njegovo ime. Službenik nadležan za postupak (*procesa virzītājs*) ne može sklopiti takav sporazum niti angažirati određenog odvjetnika, ali mora optuženiku osigurati potrebne informacije te mu dati priliku da kontaktira s odvjetnikom. Ako optuženik nije sklopio sporazum, a zastupanje je po odvjetniku obvezno, ili u drugim slučajevima u kojima optuženik želi zastupnika, službenik nadležan za postupak traži od višeg ovlaštenog odvjetnika da odredi branitelja. U roku od tri radna dana od primitka zahtjeva od službenika nadležnog za postupak viši odvjetnik mora službeniku priopćiti ime imenovanog odvjetnika.

U članku 81. [Zakona o kaznenom postupku](#) kojim se uređuju posebni postupovni koraci, navedeno je da ako sporazum o obrani nije sklopljen ili ako imenovani odvjetnik ne može sudjelovati u raznim fazama postupka, službenik nadležan za postupak mora imenovati odvjetnika za obranu u svakoj fazi postupka (svim istragama u kojima je optuženik uključen) iz popisa odvjetnika koji je pripremio viši odvjetnik za područje nadležnosti suda.

Nadalje, u skladu s člankom 84. stavkom 2. [Zakona o kaznenom postupku](#) ako osoba nije sklopila sporazum u vezi sa svojom obranom, iznos i postupak plaćanja naknada i troškova za usluge odvjetnika koji pruža državnu pravnu pomoć određuje Kabinet ministara (vidjeti [Uredbu Kabineta ministara br. 1493 od 22. prosinca 2009. o pravilima u pogledu područja primjene državne pravne pomoći, iznosa, povezanih troškova i postupka njihova plaćanja](#)).

Primjenjivi prag dohotka u području kaznenog pravosuđa za žrtve

U kaznenim postupcima žrtve mogu dobiti državnu pravnu pomoć, odnosno zastupnika imenovanog u skladu s postupkom utvrđenim u [Zakonu o kaznenom postupku](#) i u slučajevima iz tog zakona.

Osim toga, u članku 104. stavku 5. [Zakona o kaznenom postupku](#) navedeno je da službenik nadležan za postupak može odlučiti imenovati odvjetnika za zastupanje maloljetnika u sljedećim slučajevima:

ako je zaštita prava i interesa maloljetnika otežana ili se iz drugog razloga ne može osigurati,

ako je član obitelji maloljetnika (majka, otac ili skrbnik, baka ili djed, odrasli brat ili sestra) s kojim maloljetnik živi ili koji o maloljetniku skrbi ili predstavnik institucije za zaštitu prava djece ili predstavnik nevladine udruge koja osigurava zaštitu prava djece podnio obrazloženi zahtjev.

U iznimnim okolnostima ako u kaznenom postupku nije moguće drukčije osigurati zaštitu prava i interesa žrtve koja ima status siromašne osobe ili osobe s niskim primanjima, službenik nadležan za postupak može odlučiti imenovati odvjetnika za zastupanje te osobe. Stope odvjetničkih naknada i postupak plaćanja u tim slučajevima utvrđuje Kabinet ministara (vidjeti

[Uredbu Kabineta ministara br. 1493 od 22. prosinca 2009. o pravilima u pogledu područja primjene državne pravne pomoći, iznosa, povezanih troškova i postupka njihova plaćanja](#)

).

Država zatim dodjeljuje pravnu pomoć osobi kojoj je priznat status žrtve (pomoć pri pripremi postupovnih dokumenata te zastupanje u prethodnom postupku i tijekom suđenja).

Drugi uvjeti povezani s dodjelom pravne pomoći žrtvama

Vidjeti prethodno navedene informacije o primjenjivom pragu dohotka u području kaznenog pravosuđa za žrtve.

Drugi uvjeti povezani s dodjelom pravne pomoći tuženicima

Vidjeti prethodno navedene informacije o primjenjivom pragu dohotka u području kaznenog pravosuđa za tuženike.

Besplatni sudski postupak

Sljedeće su osobe izuzete od plaćanja sudskih troškova državi:

tužitelji u zahtjevima zaposlenika za isplatu naknade za rad i drugim zahtjevima koji su rezultat zakonitih radnih odnosa ili su s njima povezani,

tužitelji u zahtjevima povezanim s ugovorima o obavljanju posla ako tužitelj služi zatvorsku kaznu,

tužitelji u zahtjevima povezanim s tjelesnim ozljedama koje imaju za posljedicu sakaćenje, narušavanje zdravlja ili smrt,

tužitelji u zahtjevima za naplatu tražbina za uzdržavanje djeteta ili roditelja i zahtjevima za utvrđivanje očinstva ako je zahtjev podnesen istovremeno sa zahtjevom za naplatu uzdržavanja djeteta,

podnositelji zahtjeva povezanih s priznavanjem ili priznavanjem i izvršenjem strane odluke o naplati tražbina za uzdržavanje djeteta ili roditelja,

tužitelji u zahtjevima za naknadu materijalnog gubitka i moralne štete koji su rezultat kaznenog djela,

tužitelji, državne ili lokalne vlasti te osobe koje imaju zakonsko pravo zastupati prava i zakonski zaštićene interese drugih osoba na sudu,

podnositelji zahtjeva povezanih s odlukom o utvrđivanju pravne nesposobnosti ili o imenovanju skrbnika,

podnositelji zahtjeva povezanih s imenovanjem skrbnika za osobu zbog njezina neumjerenog ili rastrošnog stila života ili zloupotrebe alkohola ili droga,

tuženici u predmetima povezanim sa smanjenjem iznosa uzdržavanja koje je sud dodijelio djetetu ili roditelju i smanjenjem naknada koje je sud dodijelio na temelju zahtjeva povezanog s tjelesnim ozljedama koje imaju za posljedicu sakaćenje, narušavanje zdravlja ili smrt,

podnositelji zahtjeva u slučaju nezakonitog odvođenja ili zadržavanja djeteta u inozemstvu,

stečajni upravitelji u zahtjevima pokrenutima u korist fizičkih ili pravnih osoba proglašanih insolventnima i stečajni upravitelji koji podnose zahtjeve za

priznanje insolventnosti pravnih osoba u okolnostima navedenima u stavku 3. [članka 51. Stečajnog zakona \(Maksātnespējas likums\)](#),

tražitelji izvršenja u postupcima izvršenja povezanim sa povratom plaćanja u korist državnih prihoda,

tražitelji izvršenja u postupcima izvršenja u kojima se naplata vrši na temelju jedinstvenog dokumenta kojim se dopušta naplata potraživanja u državi članici u kojoj je zahtjev podnesen,

porezne uprave u vezi sa zahtjevima za proglašenje insolventnosti pravne osobe,

Ured za državljanstvo i migracije (*Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde*) u slučajevima oduzimanja latvijskog državljanstva,

Državni zavod za socijalno osiguranje (*Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra*) u slučajevima povezanim sa povratom finansijskih sredstava u korist državnog proračuna za usluge socijalnog osiguranja, preplatom državnih socijalnih davanja i usluga socijalnog osiguranja ili plaćanjem državnih socijalnih davanja povezanih s prometnim nesrećama.

Stranke mogu biti **izuzete od plaćanja sudskih troškova** državi i u drugim slučajevima predviđenima zakonom. Sudac ili sud mogu, nakon što razmotre finansijsku situaciju fizičke osobe, osloboditi tu osobu, djelomično ili u potpunosti, od plaćanja sudskih troškova, odgoditi plaćanje propisanih sudskih troškova ili odrediti plaćanje u ratama.

Kada stranka koja je izgubila spor mora platiti troškove stranke koja je dobila spor?

Stranka u čiju je korist presuda donesena može od druge stranke zatražiti naknadu svih nastalih sudskih troškova. Ako je ostvaren djelomični uspjeh, troškovi koji se mogu nadoknaditi razmjerni su iznosu zahtjeva koji je sud prihvatio. Tuženiku će se nadoknaditi iznos razmjernan dijelu zahtjeva odbijenom u postupku. Ako je donesena presuda zbog izostanka, državne naknade za zahtjev za ponovno otvaranje sudskog postupka te ponovno odlučivanje o predmetu neće se nadoknaditi.

Ako je tužitelj zahtjev u potpunosti ili djelomično prihvaćen, tuženiku će se odrediti da nadoknadi, u granicama predviđenima zakonom, troškove koji su tužitelju nastali u postupku, kao što su odvjetničke naknade, troškovi sudjelovanja na ročištima ili troškovi prikupljanja dokaza. Ako je zahtjev odbijen, sud će tužitelju odrediti da nadoknadi troškove koji su tuženiku nastali u obrani.

Naknade sudskih vještaka

Troškove vještaka obvezna je platiti, prije donošenja odluke, stranka koja je zatražila usluge vještaka. Stranka koja je oslobođena od plaćanja sudskih troškova ne mora platiti troškove vještaka. U tom slučaju naknade za usluge vještaka (osim vještaka iz područja sudske medicine) plaća sudska uprava.

Naknade za pismene i usmene prevoditelje

Ako stranke u postupku ne vladaju jezikom postupka (osim predstavnika pravnih osoba), sud im mora omogućiti upoznavanje sa spisom predmeta te sudjelovanje u postupku uz pomoć usmenog prevoditelja.

Povezani dokumenti

[Latvijsko izvješće o studiji o transparentnosti troškova](#)  (742 Kb) 

Posljednji put ažurirano: 28/09/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.